

DELAVEC

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokraj. odbor GDSJ.)

Izbaja vsako drugo soboto.

Uredništvo in uprava:

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6/II.

Stane posamezna št. 50 p, mesečno 1 Din,
celoletno 12 Din. — Za člane izvod po 40 p.

Oglasi: prostor 1×55 mm 1 Din.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani,
ter opremljeni s štamp. dotične organizacije.Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so
poštne proste.

K kongresu amsterdamske internacionale.

Svetovna vojna je s svojo brutalno silo vrgla svet iz svojih starih tečajev. Vse dobrine, ki si jih je človeštvo v mirni dobi s pridnim delom ustvarilo so bile v štiriletnem klanju porušene. Človeštvo stoji praznih rok nad ruševinami in išče novih potov za ponovno upostavitve ljudskega blagostanja.

Zgodovina ne pomni tako silne katastrofe, kakršno svet ravnokar preživlja. Uničeno gospodarstvo, sovraštvo med narodi in porušena morala, groze uničiti še kar je preostalo.

Kapitalizem, ki je glavni krivec te zmešnjave išče sredstev s katerimi bi napravil zopet red in mir, a vse njegovo prizadevanje povzroča še večjo zmešnjavo, grozi zapaliti še eno svetovno vojno katere posledice bo, uničenje vse civilizacije in ki bo svet porinila nazaj v srednjeveške razmere.

Kapitalizem se poslužuje starih sredstev, da utrdi svojo oblast. S kruto militaristično silo hoče vzdrževati obubožane narode v svojih pesteh. Po osemletnemu brezprimernemu trpljenju morajo uničeni evropski narodi vzdrževati za 1 milijon več vojaštva kot ga je bilo l. 1914.

To dejstvo je jasen dokaz, da kapitalizem ni več v stanju zalečiti rane, ki jih je sam prizadejal.

Delavno ljudstvo zmagovitih in premaganih držav je bilo v vojni krvava žrtev, dočim so kapitalisti v zmagovitih kakor premaganih državah le profitirali.

Preko 10 milijonov je samo v Evropi delavcev, ki so brezposelni, ki ne vedo od česa bodo jutri živeli.

Tudi to dejstvo je jasen dokaz, da tako ne more iti več dolgo naprej, da bo treba novih sredstev, novih topov in novih ljudi, ki bodo obnovili svet in zacelili krvaveče rane človeštva.

Kapitalisti vsega sveta prav dobro čutijo, da se jim majejo tla pod nogami. Tudi oni iščejo izhoda iz zagate. Sklicali so v Genovo (Italia) konferenco kjer so zastopane vse važnejše kapitalistične države.

Nemčija, Rusija in druge premagane države tvorijo na ti konferenci blok, ki se zaveda, da bo treba radikalnih sprememb na svetu če hočemo da pride zopet do miru in blagostanja.

Vendar imajo izrazito kapitalistične države na konferenci premoč, katere se tudi z vso vehemenco poslužujejo.

Konferenca v Genovi ne bo prinesla ljudstvu nobenih olajšav, povzročila bo kvečjemu nove zmešnjave, ki bodo povzročile nove rane in nova gorja.

V takih razmerah so se v Rimu sešli zastopniki mednarodnega proletarstva, ki bodo morali najti zdravil s katerimi naj se človeštvo ozdravi.

Težka je ta naloga, ki jo je proletariat sprejel na svoje rame ali je pa tudi edina rešitev iz anarhije v kateri živimo.

Poročila, ki smo jih iz Rima dosedaj sprejeli nam dokazujejo, da se naši zastopniki zavedajo teh težkoč, vendar iz vseh poročil posnemamo, da se kongres ni obatavljal, temveč je krepko na delu, ki bo prineslo prerojenje sveta.

Slovenski proletarci porabljamo to svečano priliko, da ponovno zagotovimo, da hočemo ostati zvesti vojaki, te največje armade na svetu.

Naj živi 24 milijonska armada naše strokovne internacionale!

Ponosni smo, da bomo smeli kot enakopraven del te armade, bojevati se za bolji, večji in pravičnejši svet!

pada, nihče mi ne svetuje in nihče ne sodeluje.

Zagrešeni koraki delavskih zaupnikov pa so šli na rovaš nezanimanja ostalega delavstva in na rovaš tega, da so ostali delavski zaupniki mnogokrat osamljeni, brez pomoči in svetovalcev. Če si pa vprašal, kdo je zaupnik, si često dobil odgovor: ne vem.

Razumljivi so ti pojavi. Razumljivi predvsem, ker ni nihče mogel utemeljiti in opredeliti delokroga delavskih zaupnikov, uvedenih na podlagi naredbe narodne vlade za Slovenijo. — Podjetniki so inštitucijo delavskih zaupnikov zavestno in sistematično sabotirali. Delavske zaupnike so degradirali na nekake strelovode podjetnikove nevolje in na priče raznih mezdnih gibani. Kjer pa naj bi gradili delavski zaupniki pot do socialističnega družabnega reda, tam so podjetniki zaprli pot in za napis postavili lakonično naredbo o delavskih zaupnikih.

Pomanjkljivosti naredbe o delavskih zaupnikih je občutilo torej delavstvo v dveh ozirih: 1. Ker ni bil organičen niti določen njihov delokrog, zato ni prinašal zaupnik delavstvu pričakovanih, upravičeno zahtevanih sadov in uspehov in 2. ker ni bilo dano jamstvo, da reprezentirajo zaupniki v resnici voljo zaposlenega delavstva, niso imeli v ostalem delavstvu nujno potrebne zaslombe in opore.

Zakon o varstvu delavcev zadošča vsaj prilično obema gornjima kardinalnima zahtevama.

Predvsem fiksira zakon o varstvu delavcev podjetja, v katerih smejo delavci voliti svoje zaupnike. Zakon pravi: V vseh obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih, rudarskih in njim sorodnih podjetjih, ki zaposlujejo pomožno osebje, brez ozira na to, kdo je lastnik teh podjetij (privatne osebe, javne korporacije) ima delavstvo pravico, da izvoli svoje zaupnike.

Gori smo že omenili, da se je podjetnikom mnogokrat posrečilo, sabotirati, onemogočiti uspešno delovanje delavskih zaupnikov. Ker zakon sedaj točno in jasno našteje vse naloge, pravice, ki jih ima delavski zaupnik, ne bo mogel podjetnik nič več vztrajati na svojem kaj običajnem stališču: to delavskih zaupnikov nič ne briga. Nasprotno: odslej bodo delavski zaupniki smeli in morali imeti skrb za kulturne, gospodarske in socialne interese delavstva, zaposlenega v obratu. Delavski zaupniki bodo morali sodelovati pri sklepanju kolektivnih pogodb, oni bodo morali paziti na obojestransko točno izpolnjevanje kolektivnih in individualnih dogovorov. Prav tako bodo morali sodelovati pri določevanju

Socialno-politična zakonodaja.

(Nadaljevanje.)

Nova, za naše prilike popolnoma nova določila pa vsebuje zakon o varstvu delavcev glede delavskih zaupnikov. — Ne smemo pozabiti na eno: Narodna vlada za Slovenijo v Ljubljani je izdala svoj čas naredbo o delavskih zaupnikih. Naredba pa ni štela niti 10 vrstic in še v teh vrsticah sta vsebovali dve obljubi, da bo »podrobneje« še uredila izvršilna naredba. — Te izvršilne naredbe ni bilo, narodna vlada pač — ni držala svoje obvezne obljube.

Zato ni dosegala inštitucija delavskih zaupnikov tistih uspehov, ki bi jih morala. Inštitucija delavskih zaupnikov so

zamorili velikokrat tudi malenkostni, iz nerazumevanja izviraajoči in nastajajoči lokalni spori.

Kdor je zasledoval delavsko gibanje, kdor je globlje razmišljal o vzrokih teh sporov in o vzrokih nerazumevanja delavskega zaupniškega sistema, je moral priti do zaključka: uspehov ni bilo, ker se delavci v obratu niso zavedali, da so i oni sami odgovorni, vsaj pa soodgovorni za delo, ki ga vrše delavski zaupniki v obratu. Nad delom zaupnikov so vršili dostikrat neupravičeno kritiko in nagli so bili v obsojanju in klevetanju. Direktiv, smernic pa so si morali iskati delavski zaupniki sami, in, neredko se je označil zaupnik za izobčenca, češ, vsak me na-

akordnih postavk. posredovati v sporih in pravico imajo, zahtevati vsak čas posredovanje državnih oblastev v nastalih sporih.

V prvem članku je bilo govora o higijskih pogojih dela v obratu. Kaj li more obrtni nadzornik, ki preide v pol ure ves obrat, ugotoviti, so li izvedene v obratu vse zaščitne mere in se izpolnjujejo vsi odnosni zakoniti predpisi. Delavski zaupniki, ki žive leta in leta v isti tovarni, ki vedo, koliko veljajo varnostne mere, kako upošteva podjetnik zakonite predpise in zakonita določila. Na vse to mora paziti delavski zaupnik. Pri tem

delu ga podjetnik ne sme ovirati, ker mu to brani zakon o varstvu delavcev.

Dasi z gornjim še niso izčrpane vse naloge in ne še izčrpan delokrog delavskih zaupnikov, je vendar eno gotovo: z izvedenim zaupniškim sistemom je upostavljena enotna fronta delavstva v posamezni tovarni. Delavski zaupniki bodo zastopali celokupno ostalo delavstvo v tovarni napram podjetju. Vse delavstvo, na najsi pripada vsak svoji stranki, vsak svoji internacionali. V delavskih zaupnikih se dokumentira vsaj gospodarska delavska enotnost v posameznem obratu. (Dalje prih.)

Stavka v Celju.

Stavka v Celju je prešla v odločilni štadij. Stavkujoči se zavedajo kake silne važnosti je stavka, zato so razvili med stavkokazi silno agitacijo. Po naročilu strokovnega odbora je izdal sodrug Fr. Svetek letak na stavkokaze, ki te imel tak vpliv, da so v ponedeljek, 8. t. m. vsi stavkokazi zapustili delo ter se pridružili stavkujočim.

Radi zanimivosti priobčujemo letak v celoti. Glasi se:

Vam, ki se bojujete proti sebi!

Vaši tovariši in tovarišice se nahajajo v težkem boju.

Kaj zahtevate in za koga se bojujete?

Znano vam je, da je bila večina delavstva v tovarni s plačami nezadovoljna. Druginja je vedno naraščala, tako, da je od zadnjega poviška plač, pa do meseca marca dosegla 43 odstotkov. Ono blago, ki te je stalo prej 100 kron, velja sedaj 143 kron. Toraj za 43 kron več kot prej.

Seveda, če se je življenje podražilo, mora delavec tudi gledati na to, da dobi več dohodkov, ker se sicer ne more preživljati.

To je bil glavni vzrok, zakaj so postali tvoji tovariši nezadovoljni s plačo, ter zahtevali od svojega društva, da v njihovem imenu predloži g. Westen-u zahtevo po povišanju plač, in sicer za 50 odstotkov.

Tudi gosp. Westen je priznal, da so plače mnogo prenizke, ali udal se je pritisku svoje organizacije, ki se imenuje »Zveza industrijcev«, katera namerava razbiti delavske organizacije za to, da bo moral vsak delavec, če bo hotel povišanje plače, posamezno hoditi k svojemu gospodarju prošiti za zvišanje.

Njegov uspeh bi bil malenkosten, kajti tudi če bi mu zagrozil, da si poišče druge službe, se on tega ne bo ustrašil, kajti za enega človeka dobi kmalu nadomestilo.

Vidiš to liče »Zveza industrijcev«!

Zato je naročila vsem svojim članom-podjetnikom, da naj se z zaupniki, ki prihajajo v imenu vsega delavstva, ne pogajajo, temveč naj gledajo, da se jih znebijo — da jih vržejo iz službe.

Priznavamo radi, da gospod Westen pri stavki ni toliko zakrivil, ali storil je na tudi on napako, ker je boli poslušal

Zvezo industrijcev kakor pa svoje pridne delavce, katerim se ima zahvaliti za vse svoje bogastvo.

Vprašanje je, kaj boš odgovoril sedaj ti, na vprašanje?; Ali so krivi tvoji tovariši ali je kriva »Zveza industrijcev«.

Ali misliš, da imajo tvoji tovariši, ki stavkajo — prav ali ne? Če misliš, da imajo delavci prav, potem prijatelji je zadnji čas, da jim pomagaš.

Pravica mora zmagati — če zmaga krivica, bo tudi za tebe slabo.

Pomisliti moraš, da s tem, da ti delaš, med tem ko tovariši stavkajo, da ti to stavko zavlačuješ in povzročaš nepotrebne žrtve svojim tovarišem, ki se ne bojujejo le zase, temveč tudi za tebe.

Še je čas, da se tega velikega greha rešiš.

Pridi v petek, dne 5. maja ob 4. uri popoldne v prostore gostilne pri »Divjem možu« (Spodnja Hudinja), kjer se bomo pogovorili o stvari.

Bati se ti ni treba ničesar, kajti na ta sestanek stavkujoči tovariši ne bodo prišli.

Če prideš na sestanek, kjer se bomo posvetovali kako naj to stavko čimpreje končamo, boš storil prav.

Pozabljen bo tvoj greh, kajti delavci bodo videli, da si bil le zapeljan.

Če te na ne bo, bodo vedeli, da si izdajalec njihovih in svojih koristi. Premisli kaj storiš, kajti izdajalcem pljujejo vsi pošteni ljudje v obraz.

Pridi, še je čas!!

V nedeljo bo že prepozno, kajti ta dan se bo vršil velik shod, kjer bodo delavci zvedeli kdo je tisti, ki pije njihovo kri.

Imena vseh stavkokazov bomo priobčili v vsem časopisju tako, da jih bo cel svet spoznal in obračunal z njimi. — Premisli si dobro, predno se odločiš!

(Sledi podpis).

S tem, da so se pridružili še stavkokazi, bo treba te tudi podpirati. Kovinarska organizacija bo imela še večje izdatke kod do sedaj.

Opominjamo vse sodruge, da pridno zbirajo stavkino podporo, da bo zmaga čim popolnejša.

Sodruzi in sodružice, storite svojo dolžnost!

Pregled.

V Ljubljani, 11. maja 1922.

V prostorih rimskega gledališča »Argentina« je bil 20. aprila t. l. otvorjen kongres naše strokovne internacionale.

Kongres je posetilo 94 delegatov iz sledečih držav: Nemčije, Angleške, Fran-

cije, Italije, Belgije, Nemške Avstrije, Danske, Spanije, Ogrske, Čehoslovaške, Letške, Luksemburške, Holandske, Poljske, Švedske, Norveške, Švice, Bolgarije in Jugoslavije.

Omenjeni delegati zastopajo preko 22 milijonov strokovno organiziranih delavcev.

»Glavni delavski savez Jugoslavije« (G. D. S. J.) zastopa sodrug Vilim Bukšek iz Zagreba.

Poleg navedenih delegatov prisostvujejo kongresu zastopniki 25 tajništev posameznih mednarodnih profesionalnih zvez. (Zveza kovinarjev, rudarjev, železničarjev, lesnih delavcev itd.). Mednarodno zvezo ženskih delavk zastopa sodružica Dr. Marija Phillips. Mednarodni delavski biro v Genfu je na kongresu istotako zastopan.

Glavne točke katere ima kongres rešiti so: Borba proti mednarodni reakciji kapitalizma, boj proti militarizmu in novim vojniam, odpravo brezposelnosti in socializacija industrije

Kongres je po številu zastopanih članov največja prireditelj, ki se je kdaj na svetu vršila. Za sabo ho zapustil sledove, ki bodo zelo boglobili mednarodno zavest strokovno organiziranega delavstva. S tem se bo strokovna internacionala, ki predstavlja že danes velesilo na svetu, tako utrdila, da ji ne bo primanjkovalo moči za zmag nad mednarodnim kapitalizmom.

Genovska konferenca še zboruje, vendar čim dalje zboruje tem večja je zmešnjava. Sklicana je bila z namenom urediti medsebojno gospodarstvo držav. To je pa za kapitalistične države vprašanje, ki je podobno problemu — sit volk in koza cela. Glavna nasprotnika na konferenci sta si Nemčija in Francija. Francija bi rada iztisnila iz Nemčije čim večjo vojno odškodnino, dočim se Nemčija tei z vsemi silami upira. Ker je pa Nemčija gospodarsko zelo oslabiljena, poziva v ospredje Rusijo, s katero je sklenila gospodarsko pogodbo Francija čuti ost te pogodbe, zato je mobilizirala vso svojo okolico, osobito zastopnike Male antante, v kateri je tudi Jugoslavija, da v zboru kažejo svoje nezadovoljstvo.

Anglija je prevzela svojo staro vlogo ter pridno posreduje. To posredovanje je na las podobno pregovoru: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.«

O razoroževanju na konferenci ni govora. Ko je zastopnik Rusije to vprašanje sprožil, je bila takoj vsa konferenca v nevarnosti, da se razide. Pa vendar brez razoroženja gospodarstvo ne bo ozdravilo, ker je ravno militarizem glavni vzrok gospodarske propasti.

Zlasti Francija se razoroženju silno upira, to pa zato, ker se boji, da ji potem ne bo mogoče izsiliti vojne odškodnine iz »premagane« Nemčije.

Anglija gleda na vojno odškodnino z drugačnimi očmi. Zaveda se, da Nemčija v zlatu ne more plačati, ker ga nima, zato bo morala pospešiti izdelavo svojih industrijskih izdelkov. Tega se pa Anglija boji, ker če ji Nemčija vzame trg, zginejo njeni profiti in naraščala bo brezposelnost, ki že itak grozi temeljem te največje države na svetu.

Ti razni nazori položaj vedno poostrejuje in dokazujejo, da kapitalistični red razpada.

Letošnji prvi maj je praznoval svetovni proletariat čim najslavesneje. V Berlinu je prisostvovalo proslavi okoli 200 tisoč proletarcev vseh treh socialističnih strank. Ogromni množici je pojasnilo pomen praznovanja 24 govornikov, ki so govorili na raznih mestih zbrališča. Vsi so se v svojih govorih zavzemali za enotno fronto proletariata.

V Rusiji se je udeležilo praznovanja tudi vojaštvo, ki je difiliralo svojemu glavnemu komandantu Trockemu. V svojem govoru je Trocky povdarjal, da je svetovni položaj tak, ki sili svetovno delavstvo k združitvi v enotno fronto. Čim najslavesneje so praznovali praznik tudi v Čehoslovaški, Nem. Avstriji, Italiji itd.

V Franciji in Bolgariji je pri proslavi prišlo do velikih bojov med delavci in policijo.

Stavka kovinarjev v Celju traja dalje. Policija postaja zadnje čase precej nestrpna. Aretirala je dva reditelja, ker sta vprašala nekega stavkokaza zakaj gre delati. Ker jim je ta odgovoril nekatere surovosti so se med seboj stepli. Policija je hitro posegla vmes, ter aretirala oba stavkarja radi kršitve zakona o »varstvu države«.

Stavkujoči so zadnje čase razširjali med stavkokaze veliko propagando za stavko. Izdali so nanje letak v katerem so jim podrobno razložili kako kvarno je njihovo postopanje tudi zanje.

Letak je imel tak vpliv, da so v ponedeljek 8. t. m. vsi stavkokazi zapustili delo, ter se pridružili stavkujočim. Sprejeti so bili z velikanskim navdušenjem — njihov greh jim je odpuščen.

Jugoslovansko delavstvo je praznovalo svoj praznik Dela pod najtežjimi razmerami a čim slovesneje. Dočim so bile v južnih pokrajinah prepovedane vse manifestacije so se v Sloveniji z največjo svečanostjo vršile. Letošnji 1. maj ni bil nič slabše praznovan kakor oni 1. 1919. Odlikoval se je zlasti s svojo treznostjo in disciplino.

Izjemo je tvorila le Ljubljana, kjer so nekateri elementi tudi ta dan izrabili za to, da še bolj poostrijo bratomorni boj. Sicer se je pa vršilo praznovanje v znamenju enotne fronte proletariata.

V Strokovni komisiji združene strokovne organizacije so ta dan pokazale, da je disciplina in red temelj organizatoričnega dela. Vsa poročila pravijo, da so naši zaupniki prav povsod nastopili po navodilih Strokovne komisije in da niso niti v enem kraju bili vzrok kakega nesporazumljenja.

Delalo se ni skoro v nobenem podjetju, kjer imajo naše organizacije svoje člane.

Konferenca jugoslovanskih katoliških škofov, ki se je vršila pretekli teden v Zagrebu je izdelala spomenico, katero so izročili kralju, ministrskemu predsedniku in ministrstvu za vere.

V spomenici protestirajo proti temu da morajo duhovniki v službo k vojakom, ne glede na to, da služijo v armadi duhovniki vseh drugih ver.

O boju proti militarizmu seveda ni govora. Gospoda se strinja s tem, da morajo vsi drugi državljani k vojakom le oni bi hoteli izjemo. Hoteli bi le blagoslavljati orožje s katerim bi si proletariat med seboj rezal vratove.

Naša želja bi bila obratno. K vojakom naj bi šli v prvi vrsti kapitalisti in njihovi hlapci, mi jih bomo radi blagoslavljali kadar bodo odkorakali v boj: »za vero, dom, cesarja.«

Škofje protestirajo proti temu, da bi krščanski nauk ne podučevali več kateheti temveč učitelji. Duhovniki so spremenili vero v politiko, za to je popolnoma pravilno, da se politika ne vlačí v šole.

Mi se z šolsko reformo ne strinjamo, ker ni moderna, ker ne odgovarja duhu

novega časa, glede verouka pa mislimo, da spada v cerkev, ne v šole, ki so poklicane učiti naukov, ki jih potrebujemo za ta svet.

Glede agrarne reforme pa mislijo škofje, da se na cerkvenih posestvih ne sme izvesti. Po prevratu so naši katoličani oblekli obleko socialne pravičnosti, ter povedali, da bodo razdelili vsa cerkvena posestva med revne kmete. Sedaj pa mislijo, da je že prišel čas, da povedo, da je bil to le pesek v oči.

Če primerjamo z njimi Kristusa, ki ni imel kam položiti svoje glave, še le vidimo kako lepo trgovino z njegovimi nauki ta gospoda dela.

Vlada naše »srečne« Jugoslavije je na najboljšem potu da odpravi ministrstvo za soc. politiko.

Ta institucija bi imela nalogo uradno dognati kako delavstvo živi itd. Kapitalisti pa nočejo niti tega, zato delajo s polno paro, da jo odpravijo. Delavstvo bo moralo o tem vprašanju razmišljati, ter spregovoriti odločno besedo.

Socialna politika.

Po petih mesecih je treba šele — interpelacije!

Naša vlada prav prav rada povdarja, da je demokratična.

Kadar ji delavski zastopniki očitajo, da dela proti koristim delavnega ljudstva takrat ima vedno pripravljen odgovor, da je izvoljena od večine naroda.

Demokracija je lepa stvar vendar v postopanju naše vlade ne najdemo niti pičice demokratizma. Gospodje so šli v volitve z polnimi ustmi obljub. Dobili so v resnici večino, ali to na lepe obljube, ki so jih dajali.

Poslanci, ki se sedaj boje zgubiti to večino morajo sem in tja glasovati tudi za kak zakon, ki ni izključno buržuaziji v prid. Vlada pa, ki je tem poslanca odgovorna pa zna preprečiti, da tudi te malenkosti ne pridejo v življenje.

Zgodilo se je, da sta zakona o zaščiti delavstva in zavarovanju delavstva že davno odglasovana, vlada pa mesto da jih razglasi jih pa skriva po svojih omarah.

Socialistični klub je vsled tega zavlačevanja stavil na ministra za socialno politiko sledečo interpelacijo:

Gospod minister! Po členu 130 ustave je zakonodajni odbor še meseca novembra lanskega leta pregledal in z nekaterimi izpremembami in dopolnitvami razglasil za zakona: 1. Naredbo o zaščiti delavcev; 2. naredbo o zavarovanju delavcev.

Po izjavi gospoda predsednika narodne skupščine, ki jo je podal dne 6. aprila t. l. na plenarni skupščinski seji kot odgovor na vprašanje poslanca Nedeljka Divca, sta bila oba predmeta vladí pravočasno izročena. Kot resortni minister ste imeli dolžnost poskrbeti, da dobita omenjena zakona tudi zadnjo sankcijo, ki jo predvideva ustava, to je kraljev podpis. Toda, kakor smo mogli izvedeti, niste do danes tega storili, dasi je minilo že polnih pet mesecev, odkar so ti zakoni izšli iz zakonodajnega odbora.

Zato nam je čast, predložiti Vam, gospod minister, sledečo interpelacijo: 1. Ali Vam je predsedništvo narodne skupščine pravočasno podalo omenjena zakona? — 2. Ali ste doslej kaj storili, da dobita ta zakona še zadnjo, z ustavo

predvideno sankcijo, to je kraljev podpis, in če niste, zakaj ne?

Interpelacija je nujna.

Beograd, 22. aprila 1922.

(Slede podpisu).

Iz organizacij.

IZ STROKOVNE KOMISIJE.

Vse podružnice osrednjih društev prosimo, da nam takoj pošljejo nabiralne pole za stavkujoče kovinarje v Celju, v kolikor tega še niso storile.

Strokovna komisija ima v zalogi razglednice socialističnega boritelja Avgust Bebla. Komad stane 25 para. Naročajte jih!

LESNA STROKA.

II. redna skupščina lesnih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo.

(Dalje.)

K šesti točki: Ujedinjenje, je referiral sodr. Zore. O tej zadevi so razpravljali skoro vsi delegatje. Po dolgi debati je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. Uvažuje se resolucijo, ki je bila sprejeta na kongresu ujedinjenja v Zagrebu 1. XI. 1920. O izvedbi popolnega in konečnega ujedinjenja vseh organizacij lesnih delavcev v Jugoslaviji v enotno strokovno organizacijo za celo državo s centralo v Zagrebu.

2. Stojec na tem stališču nalaga skupščina centralnemu odboru lesnih delavcev v Ljubljani, da ukrene vse, da se ujedinjenje z vsemi lesnimi delavci Jugoslavije čim hitreje izvede.

3. Zaradi tega misli skupščina, da ni potrebno samo ujediti že obstoječe organizacije, ampak da se mora gibanje kar najbolj razširiti, da bi tako moglo čim uspešneje vplivati na poklicane faktorje, da bodo ti spoštovali delavske pravice, kakor osemurni delavnik, pravo združevanje in dogovorov ter spoštovanje državljanske svoboščine.

4. Glavna skupščina stoji na stališču enotnosti strokovnega pokreta, kateri ima zbirati strokovno organizirano delavstvo v eno celino, ki je posebljena v splošni strokovni internacionali.

5. Skupščina je prepričana, da ni potreba le čuvati enotnosti strokovnega pokreta, ampak da se mora ta enotnost še poglobiti, če se hočejo strokovne organizacije posvetiti svoji ekonomski nalogi, gospodarskemu dviganju in konečno osvobojenju delavskega razreda.

6. Če se na tej poti s svojimi zahtevami ne strinjajo z zahtevami političnih strank, to ne more biti zapreka za enotnost strokovnega pokreta. Politična razdvojenost strank ne sme biti vzrok za neenotnost strokovnega pokreta, ker bi se s tem slabila odporna sila delavskega razreda, ki se kaže v enotnih strokovnih organizacijah.

7. Razvoj strokovnih organizacij je že prehodil pot, ki ga je vezala na najozjo zvezo s socialistično stranko. Ta zveza pa ni pomenila niti popolne odvisnosti strokovne organizacije od politične stranke in je bila popolnoma naravna, dokler je obstajala samo ena taka stranka.

(Konec prih.)

KEMIČNA STROKA.

Študijski papirniškega delavstva Medvode-Goričane se bo vršil v nedeljo, dne 14. maja v gostini Kolenc, Goričane, ob

3. popoldne. Ker je šhod velike važnosti, vabimo vse delavstvo obeh tovarn. — Predsednik.

KOVINARSKA STROKA.

SODRUGI V LJUBLJANI IN OKOLICI POZOR!

Podružnica kovinarjev v Ljubljani je sklenila, da napravi v binokštnih praznikih (4. in 5. junija)

dvadnevni izlet na Jesenice, Bled in okolico,

nakar opozarjamo vse sodruge v Ljubljani in okolici.

Naprosili smo ravnateljstvo državne železnice za polovično vožnjo.

Vse informacije daje sodrug Jankovič v tajništvu kovinarjev, Šelenburgova ulica 6. II. nadstropje, ki obenem sprejema prijave.

KOVINARJI POZOR!

Opozarjamo člane kovinarjev, da je stopil s 1. majem, to je z 18 tednom v veljavo novi, na zadnjem kongresu kovinarjev sprejeti pravilnik, po katerem ima prispevati vsak član tedensko **zaslužek cne ure**. Na primer: kdor zasluži 6 Din na uro plača I. razred **6 Din** tedensko, kdor zasluži 5 Din na uro plača II. razred **5 Din** tedensko, kdor zasluži 4 Din na uro plača III razred **4 Din** tedensko itd. Vsak pa lahko plača v višji razred, nikakor pa v nižjega.

ZAUPNIKOM LJUBLJANSKIH KOVINARJEV!

Ker ni mala dvorana »Mestnega doma« več na razpolago, se vrše zaupniški sestanki **redno** vsako nedeljo dopoldne v organizacijskih prostorih Šelenburgova ulica 6, II. nadstropje.

Člane organizacije kovinarjev obveščamo, da bivši sodrug Pibrovec ni več upravičen kot zaupnik pobirati članarino za »Osrednje društvo kovinarjev«.

Naj mu torej noben sodrug ne izroča nikakih prispevkov! Tajništvo ODK.

Kovinarji naj ne iščejo dela v Ljubljani, ker se nahajajo kovinarji vseh večjih ljubljanskih obratov v mezdnem gibanju.

Strokovno gibanje.

Stavka krojaških pomočnikov v Celju je dne 7. maja s 45% poviška končala. Edino demokratični eksponent, vsegamo-gočnež g. Bizjak, ni podpisal pogodbe. Opozarjamo sodruge krojače, da ne sprejemajo dela pri tvrdki Bizjak. — Odbor.

Mezdno gibanje čevljiarskih pomočnikov v Ljubljani je končano. Dosegli so 30% zvišanja plače.

Dopisi.

Proslava Prvega maja v rdeči Mežici. Prvi maj je potekel pri nad nadvse dobro. Delavstvo, stari in mladi sodrugji, so pokazali to pot, da je nas velika masa, da tvorji ravno delavstvo n a r o d, katero ime in naziv izrabljajo nasprotniki delavstva v nam sovražne namene, in da smo mi ta — narod — disciplinirana armada, ki ve, za kaj se bori in kaj da hoče. — Mežica je bila v rdečih zastavah, v njenem centru je bilo vse okinčano. Razven žandarmerije in župnišča so bila vsa poslopja v rdečem cvetju, na treh poslopih so olabolele tudi rdeče zastave. Kar je pa najbolj razveseljivo, proslava je potekla brez vsakega incidenta, in disciplina naših ljudi je pustila gotovo našim tiranom srce hitreje utripati od zavesti strahu naše moči. Sodrugi in po-žrtvovalni sodrugji, pristrčna hvala za po-

žrtvovalnost! Letos smo korakali, prihodnje leto bomo pa na podlagi naše moči in organizacijske zavednosti, prodrali. Onim zaspanim sodrugom pa naj bo v premišljevanje, da bodo prvi deležni naše pomoči tisti, ki korakajo z nami in ne oni, ki hočejo uživati »Auszug« (prevžit-karijo) in samo lenuharijo in zabavljajo.

Gospodarstvo.

Mesečni pregled. Gospodarstvo, urejeno po novih načelih, zahteva, da se sproti zapisujejo vsi dogodki, ki imajo na gospodarstvo vpliv. Dogodkom se navadno pripisujejo tudi vzroki. Najvažnejši gospodarski dogodki so izdatki in prejemki v gotovini ali kaki drugi vrednosti. Te mora, kdor hoče veljati za gospodarja, redno vsak dan sproti zapisovati, da vidi, jeli več prejel, ali več izdal. V prvem slučaju bo njegovo srce veselo, v drugem žalostno. Misli njegove pa začno obenem gruntati, kje je vzrok, da so izdatki večji. Če je pri izdatkih zapisan še vzrok, potem bo iskanje čisto lahko, slika bo takoj jasna. Zato ker sem preveč izdal za gostilno, ali cigarete, ali to ali ono, zato so izdatki večji kot dohodki. Treba se bo omejiti. Spoznanje pa je prvi korak k poboljšanju in izdatke boš kmalu spravil v sklad z dohodki. Mesečni pregled, ali trgovsko povedano, bilanca pokaže jasno sliko tvojega gospodarstva. Hranilno gospodarstvo članov Konsumnega društva za Slovenijo izkazuje za mesec april K 186.269.73 vlog, K 71.349.19 dvigov, torej poviška na vlogah 114.919.94 K ali malo več kot 1/10 milijona kron. Če bodo nasledujoči meseci tako dobri, potem bo koncem leta za en milijon kron več vložnega kot 1/1. 1922. Stanje vseh hranilnih vlog danes pa je K 4.115.553. — Delavec povej, ali nisi ponosen na to številko? Klobuk doli! Zbiraj, vlagaj, množi svojo gospodarsko moč!

Objave in zahvale.

IZJAVA.

Ker čutim, da se skuša nahujskati moja žena proti meni, zaradi mojega političnega prepričanja in zaradi mojih funkcij v strokovni organizaciji in v občinskem odboru izjavljam, da bom vse hujskače strogo zasledoval in kogar pri tem izsledim tudi proti njemu najstrožje nastopil.

Sp. Senica, dne 7. maja 1922.

Janko Cvajnar,

delavec v papirnici v Medvode.

Podpisani se zahvaljujem delavcem tobačne tovarne v Ljubljani, za nabrano mi podporo v znesku 562 K, katero sem prejel tekom moje dolgotrajne bolezni.

Ferdinand Šturm.

Podpisana se najtopleje zahvaljujem vsem sodrugom, za vsoto K 647, katero so mi darovali v času moje dolgotrajne bolezni.

Barbara Kokali.

Podpisani Jurij Kopač se zahvaljujem vsem sodrugom v tovarni v Medvodah za izdatno podporo K 142 in K 363, katero so mi darovali v času moje dolgotrajne bolezni.

Jurij Kopač.

V imenu Strok. komisije (P. odb. GDSJ.).

Izdajatelj: France Svetek.

Odgovorni urednik:

Ivo Meznarič.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vank delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4%

Redni davek plača društvo iz svojega. Obrsti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugam proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročilu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se oskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosji z zamotom in poštnino 120 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, pre-rano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Liljno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; naj-finejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K; puder za gospe v vrečicah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečicah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši parfum po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
dona Elsatrg št. 334. Hrvaško.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga 3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica . . . . . 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . . . 168 K
24 . . . . . 8 . . . . . 280 K
36 . . . . . 12 . . . . . 394 K

POŠTINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliz za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimirsi 41 K; Glycerin 6 K in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 K in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
dona Elsatrg št. 334 Hrvaško.